

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ ЕКСПЕРТОЛОГІЇ

**Матеріали міжвідомчої науково-практичної конференції
(Київ, 22 листопада 2018 року)**

**Київ
2018**

ціноутворення надає висновки про ціноутворення для встановлення викривлень під час їх формування, а також впливу на фінансові результати господарюючого суб'єкта підприємницької діяльності [6].

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання корупції» [Електронний ресурс] – режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
2. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2015 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 90. – 18 листопада. – Ст. 7.
3. Климчук І.В. Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом / І.В. Климчук // Науковий Вісник Національного університету податкової служби України (економіка, право). – 2013. – № 2. – С. 175–180. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnudpsu_2013_2_28.
4. Звіт судів першої інстанції про стан розгляду справ про злочини, передбачені статтями 209, 209-1, 306 КК України за 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2017.
5. Звіт про протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, за 12 місяців 2017 року [Електронний ресурс] – режим доступу до ресурсу: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113277&libid=&s=print.
6. Клименко Н. Щодо сутності корупції та антикорупційних судових експертиз [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://veche.kiev.ua/journal/3031/>.

Сіренко Оксана Володимирівна,

професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету державної фіскальної служби України, кандидат юридичних наук, доцент

ПИТАННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ

Питанню профілактики кримінальних правопорушень завжди приділялось і приділяється багато уваги. Дана проблема досліджувалась як вітчизняними так і науковцями інших країн. Зокрема, питанню експертної профілактики в своїх роботах приділяли увагу Т. В. Авер'янова, І. А. Алієв, А. І. Вінберг, Ф. Е. Давудов, Р. С. Белкін, А. Ф. Волобуєв, В. Г. Гончаренко, В. А. Журавель,

Г. Г. Зуйков, А. В. Іщенко, Н. І. Клименко, О. Н. Колесніченко, В. П. Колмаков, В. С. Кузьмічов, В. К. Лисиченко, В. Г. Лукашевич, О. М. Моїсєєв, В. М. Шевчук, В. Ю. Шепітько, О. Р. Шляхов, І. Я. Фрідман, М. П. Яблоков, Берначек, К. Шпіндлер і М. Пфау та ін.

Експертиза призначається у випадках, коли для вирішення певного кола питань у кримінальному провадженні необхідні спеціальні знання.

Існують різні точки зору з приводу визначення терміну «експертна профілактика». Так, на думку І. А. Алієва, – це складне системне утворення, фундамент якого складає діяльність експертів, котрі на базі своїх спеціальних знань виявляють обставини, що сприяли чи можуть сприяти вчиненню кримінальних правопорушень [1, с. 76].

І. Я. Фрідман зазначав, що термін «експертна профілактика» є невдалим і слід говорити про профілактичну діяльність співробітника експертної установи, судового експерта. Саме така термінологія дозволяє охопити всі сторони профілактичної діяльності, незалежно від її форм і обсягу [7, с. 31].

В. П. Колмаков відмічав, що під експертною профілактикою слід розуміти сукупність обставин, які сприяють учиненню кримінального правопорушення, досліджуваних експертом за допомогою засобів і методів науки криміналістики [1, с. 74].

На думку О. М. Моїсєєва, найбільш прийнятним є визначення експертної профілактики як ініціативної діяльності експерта з виявлення в ході судово-експертної діяльності обставин, які сприяли (могли сприяти) вчиненню правопорушення, і формулювання змісту заходів у межах своєї компетенції щодо усунення визначених обставин [4, с. 46–52].

До предмету експертної профілактики входять закономірності, які сприяли вчиненню злочину чи іншого соціально-небезпечного діяння, з приводу якого ведеться розслідування, а також які ускладнюють вчинення злочину й, природно, будуть ускладнювати вчинення інших аналогічних злочинів, якщо їх взяти до уваги в профілактичній роботі, та закономірності запобігання злочинам (іншим соціально-небезпечним діянням) шляхом застосування спеціальних знань [5, с. 13].

Узагальнюючи практику, О. М. Моїсєєв виділяє наступні особливості профілактичного напрямку судово-експертної діяльності:

застосовується комплекс експертних методик, обсяг якого та послідовність їх використання встановлюється відповідно до розробленої та узгодженої з ініціатором дослідження та всіма його учасниками технологічної карти, яка передбачає участь фахівців

різних судово-експертних установ та залучення науково-технічного обладнання, інформаційної бази інших установ, підприємств, організацій;

управління процесом застосування знань здійснює особа, яка обізнана з експертних методик та володіє адміністративними повноваженнями для залучення експертів (спеціалістів) різної спеціалізації. Таким адміністратором, зазвичай, стає керівник чи інша службова особа судово-експертної установи, до якої надійшло доручення правоохоронного органу або суду. Перед нею постає завдання забезпечити оптимальне застосування експертних засобів, виходячи з необхідності досягнення мети за критеріями оперативності проведення дослідження, достовірності, економності в застосуванні технічних засобів.

Таким чином, у ході судово-експертної діяльності встановлюються факти та обставини профілактичного характеру, з приводу яких замовник проведення експертного дослідження не завжди може, внаслідок відсутності спеціальних знань, сформулювати відповідні запитання [4, с. 46–52].

Протягом тривалого часу науковці говорили про необхідність законодавчого регулювання профілактичної діяльності експертів. Зокрема, А. Р. Шляхов відзначав недостатню регламентацію прав експерта та експертних установ в профілактичній діяльності, подібно до того, як це визначено відносно прокурора, слідчого, органів дізнання та суду [8].

Ф. Е. Давудов вважав прийняття спеціальної статті Кримінального процесуального кодексу, яка регулює права та обов'язки експертів та експертних установ в області профілактичної діяльності, суттєвою, актуальною проблемою [2].

Вказували на необхідність передбачити в КПК обов'язки експертів і керівників експертних установ по встановленню обставин, які мають профілактичне значення й І. П. Кононенко, І. Я. Фрідман та інші [4, с. 447].

Н. А. Селіванов, вважав, що найбільш доцільною правовою формою регламентації профілактичної діяльності експертних установ є відомча інструкція, погоджена з керівником всіх зацікавлених відомств [6, с. 27–28].

Актуальним дане питання залишається і сьогодні. Здійснюючи регламентацію даного виду діяльності, необхідно враховувати специфіку роботи експерта, судово-експертної установи та закріпити їх права і обов'язки щодо виявлення обставин, що сприяють або могли сприяти вчиненню кримінального правопорушення. Також слід

звернути увагу і на необхідність розроблення експертами та судово-експертними установами рекомендацій стосовно недопущення (перешкоджання) вчиненню кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел

1. Алиев И.А. Проблемы экспертной профилактики. Баку, 1991. 311 с.
2. Комаринец В.М., Петрухин И.Л., Шляхов А.Р. и др. Предупреждение преступлений и судебная практика. Москва, 1968. 192 с.
3. Моїсєєв О.М. Технологія експертної профілактики. Правничий часопис Донецького ун-ту. Донецьк, 2008. № 2 (20). С. 46–52.
4. Селиванов Н.А. Правовые, методические и организационные вопросы деятельности судебно-экспертных учреждений по предупреждению преступлений. Вопросы судебной экспертизы. Баку, 1973. Выпуск 16. С. 27–28.
5. Фридман И.Я. Вопросы профилактики преступлений при криминалистическом исследовании документов. Киев, 1968. 88 с.
6. Цимбал П.В., Мельник П.В., Данкович Н.О. та ін. Профілактика правопорушень (кримінологічні та експертно-криміналістичні аспекти): монографія. Ірпінь, 2011. 170 с.

Слободяник Олександр Іванович,

старший судовий експерт сектору дактилоскопічних видів досліджень та обліків відділу криміналістичних видів досліджень Вінницького НДЕКЦ МВС України;

Кондрацький Валерій Валерійович,

старший судовий експерт сектору трасологічних видів досліджень та обліків відділу криміналістичних видів досліджень Вінницького НДЕКЦ МВС України

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ТА ЗЛАМУ ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ЗАПИРАЮЧИХ ПРИСТРОЇВ

Століття технологічного розвитку і кожним новим днем надає нам все більше новинок, кожна з яких допомагає жиги набагато простіше і спокійніше. Особливо на сьогоднішній день розвивається сфера захисту життя і майна людини.